

Täysistunto

Keskiviikko 10.12.2025 klo 14.00—0.03

16. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi valtakunnallisesta osaamistietovarannosta ja siihen liittyviksi laeiksi

Hallituksen esitys HE 133/2025 vp

Valiokunnan mietintö SiVM 12/2025 vp

Ensimmäinen käsittely

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Ensimmäiseen käsittelyyn esitellään päiväjärjestyksen 16. asia. Käsittelyn pohjana on sivistysvaliokunnan mietintö SiVM 12/2025 vp. Nyt päätetään lakiehdotusten sisällöstä. — Yleiskeskustelu alkaa. Edustaja Valtola, esittelypuheenvuoro, olkaa hyvä.

Keskustelu

23.33 **Oskari Valtola kok** (esittelypuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Esittelen nyt sivistysvaliokunnan mietinnön hallituksen esitykseen 133/2025 Osaamispolkua koskevaan säätelyyn. Hallituksen esityksessä ehdotetaan säädettäväksi valtakunnallisesta osaamistietovarannosta ja koulutustarjonnan tietovarannosta, jotka liittyvät Osaamispolku-palveluun. Ehdotetut lait on tarkoitettu tulemaan voimaan 1.1.2026.

Osaamispolku-hankkeen taustalla ovat vuoden 2020 lopussa valmistuneet parlamentaarisesti valmistellut jatkuvan oppimisen linjaukset. Osaamispolku on koulutus- ja urasuunnittelun, osaamisen kehittämisen ja työllistämisen tueksi tarkoitettu sähköinen palvelu. Sen tarkoituksena on tukea yksilöiden osaamisen kehittämistä ja osaamisen tunnistamista yksilöllisiin tarpeisiin sopivien koulutusvalintojen tekemiseksi. Osaamispolku-palvelu tarjoaa sitä hyödyntäville henkilöille mahdollisuuden saada tietoa itselle sopivista opiskelu- ja työllistymismahdollisuuksista sekä jäsentää toiveitaan koulutus- ja uramahdollisuuksistaan. Palvelulla voidaan sujuvoittaa siirtymiä koulutuksen ja työuran nivelvaiheissa, kuten nopeuttaa hakeutumista jatko-opintoihin ja edistää osaamisen ylläpitämistä ja kehittämistä oman tehtäväkuvan tai työmahdollisuuksien laajentamiseksi.

Hallituksen esitys sai valiokunnan asiantuntijakuulemisissa laajaa kannatusta. Sivistysvaliokunta antoi esityksestä yksimielisen mietinnön ja puoltaa lakiesityksen hyväksymistä eräin muutosehdotuksin.

Valiokunta esittää, että ensimmäisen lakiesityksen, joka koskee valtakunnallista osaamistietovarantoa, 3 §:ää täsmennetään siten, että siitä ilmenee tarkemmin, mitä henkilötietoja henkilö voi tietovarantoon tallentaa. 4 §:ää täsmennetään lisäämällä siihen säännös Opetushallituksen velvollisuudesta lähettää henkilölle muistutus hänen tallentamistaan tiedoista, jos hän ei ole kirjautunut palveluun viiden vuoden aikana, ja tiedot on poistettava, jos henkilö ei muistutuksen jälkeenkään kirjaudu palveluun vuoden kuluessa. 5 §:ää tarkennetaan siten, että siihen lisätään vaatimus, jonka mukaan henkilön tietoja voidaan käyt-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 125/2025 vp

tää säännöksessä mainittuun tarkoitukseen, jos henkilö on valinnut sen mahdollisuuden nimienomaisesti ja joka kerralla palvelua käytettäessä. 9 §:n 1 momentin loppuun lisätään säännös, joka ulottaa säännöksen soveltamisen tietojen luovuttamisen lisäksi muillakin tavoilla annettuihin tietoihin.

Valiokunta esittää lisäksi, että toisen lakiesityksen eli lain valtakunnallisesta opinto- ja tutkintorekisteristä annetun lain muuttamisesta 22 b §:stä poistetaan maininta ensihoitaja-, terveydenhoitaja- ja kättilökoulutuksesta, koska tätä koskeva lakiesitys on vielä valmisteilla opetus- ja kulttuuriministeriössä. — Kiitoksia.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Hänninen.

23.37 Juha Hänninen kok: Arvoisa puhemies! Tämä esitys on tärkeä askel kohti tulevaisuuden koulutus- ja työelämäpolitiikkaa. Sen tavoitteena on perustaa valtakunnallinen oppimistietovaranto, jonka pohjalta rakennettaisiin Osaamispolku-palvelu, joka kokoaa yhteen tietoa koulutuksesta, osaamisesta, työelämän tarpeista. Tarkoituksena on tukea kansalaisten mahdollisuuksia kehittää osaamistaan, suunnitella opinto- ja urapolkujaan sekä vastata koko yhteiskunnan osajien tarpeisiin. Tiedämme hyvin, että etenkin nuoruudessa tulevaisuuden suunnittelun ja toiveikkuuden tukeminen on tärkeää myös mielenterveydelle ja turvalliselle aikuistumiselle. Samalla esitys edistää hallituksen tavoitetta hyödyntää digitalisaatiota tehokkaammin julkisessa hallinnossa, mikä parantaa koulutusjärjestelmän tiedonhallintaa

Arvoisa puhemies! Lakimuutosten myötä Opetushallitukselle perustetaan uusi tehtävä tietovarannon ylläpitäjänä. Osaamistietovaranto kokoaa julkisesti rahoitetun koulutuksen tiedot yhteen paikkaan. Tämä uudistus helpottaa tiedonkäsitelyä ja kokonaiskuvan muodostamista koulutussuosituksien ja urapolkujen suunnittelussa, jolloin nuorekin on entistä helpompaa valita tulevaisuuden koulutusalan myös ennustettujen työvoimatarpeiden mukaan. Lainsäädäntöön sisältyy totta kai selkeät säännökset tietojen käsittelystä ja henkilötietojen suojaamisesta, jotta suomalaisten tiedot pysyvät turvassa jatkossakin. Näin uudistus tukee sekä koulutusjärjestelmän tehokkuutta että yksilön oikeuksia ja mahdollisuuksia.

Myös sivistysvaliokunta on huolellisesti tarkastellut esitystä ja tehnyt siihen tarpeellisia muutoksia. Näin kokonaisuudesta on tullut entistäkin parempi. Hyvä niin.

Arvoisa puhemies! Tämä esitys perustuu selkeään tarpeeseen. On meidän tehtävämme varmistaa, että jokaisella suomalaisella on ajantasainen ja turvallinen pääsy omaan osaamistaan koskevaan tietoon ja että koulutuksen ja työelämän tiedot tukevat toisiaan. Uudistus vähentää päällekkäistä hallinnollista työtä, parantaa koulutuksen ohjauksen laatua ja auttaa vastaamaan työelämän muuttuviin tarpeisiin. Kyse on ennen kaikkea investoinnista osaamiseen ja kilpailukykyyn koulutuksen avulla. Kyse on uudistuksesta, joka vahvistaa sekä yksilön mahdollisuuksia että Suomen tulevaisuutta, ja juuri tässä ajassa nämä ovat erityisen tärkeitä. — Kiitos, arvoisa puhemies.

Yleiskeskustelu päättyi.

Eduskunta hyväksyi hallituksen esitykseen HE 133/2025 vp sisältyvien 1.—9. lakiehdotuksen sisällön mietinnön mukaisena. Lakiehdotusten ensimmäinen käsittely päättyi.